

Zeer belangrijke objectieve gegevens worden voorts de geneeskunde verstrekt door het pathologisch-anatomisch onderzoek. Hierbij valt vooreerst te denken aan de sectieprotocollen, welke voor de epicrise van ziektegevallen vaak onmisbaar zijn en ons inzicht in de pathologie uitermate hebben verruimd. Door het volledig macroscopisch en microscopisch onderzoek post mortem is het veelal gelukt symptomen, welke tijdens het leven onverklaarbaar waren gebleven, te begrijpen. Belangrijker is evenwel het feit, dat door middel van obductie correctie op de diagnose mogelijk wordt.

De patiënt is daarmee natuurlijk niet meer gebaat, maar wel de na hem komende gevallen van dezelfde aard. En in de tweede plaats is hierbij te denken aan de biopsie, het onderzoek van objecten afkomstig van de levende mens door middel van proefexcisie en proefcurettagage. Het is moeilijk te benaderen welk een winst deze objectieve gegevens voor de chirurgie en gynaecologie hebben afgeworpen. Er zal dan ook wel niemand meer worden gevonden, die zal durven ontkennen de grote betekenis van de pathologische anatomie, zowel voor kliniek en algemene praktijk, als voor ongevallen- en gerechtelijke geneeskunde.

Uit een en ander volgt, dat de geneeskunst voor een groot gedeelte steunt op objectieve gegevens, haar verschaft door de uitkomsten van de verschillende methoden van onderzoek, alsmede door het onderzoek van het anatomisch substraat der ziekten. Geneeskunst en objectiviteit vormen zeker geen tegenstelling en wil men bij de behandeling van zijn zieken achter de waarheid komen, dan zal een objectief onderzoek absoluut onmisbaar zijn.

Vervolgens speelt de ratio in de geneeskunst een belangrijke rol. Reeds bij het opnemen van de anamnese is de ratio onmisbaar, want de antwoorden op de gestelde vragen dienen kritisch verwerkt te worden. Afgezien van de moeilijkheid, dat niet alle patiënten hun klachten onder de juiste woorden kunnen brengen en zich vaak onbeholpen uiten, komt het niet zelden voor dat de zieke zijn klachten overdrijft, of nog erger, opzettelijk de medicus om de tuin tracht te leiden. Bovendien moet de arts oppassen door zijn vragen geen bepaalde antwoorden te suggereren.

Ook het opnemen van de status praesens dient met verstand te geschieden. Inspectie en palpatie, percussie en auscultatie, reflexbepaling en zintuigonderzoek, het moet alles gebeuren volgens een bepaald schema, wil men althans de uitkomsten volledig kunnen benutten voor de opbouw van de diagnose. Vandaar dat de medische studenten apart in dit onderdeel der geneeskunde worden geoefend.